

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto XI. — Štev. 66/L.

Ljubljana, nedelja 15. marca 1950

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina din 45.—

Cena din 4.—

Veličasten sprejem tovariša Kardelja v Beli Krajini

Črnomelj, 18. marca. Danes je bilo na trgu pred sedežem okrajnega komiteja veliko predvolilno zborovanje, na katerem je govoril podpredsednik vrezne vlade in minister za zunanje zadeve, nosilec kandidatne liste za svet narodov tov. Edvard Kardelj. Bela Krajina je pričakovala ta dan v živahnem predvolilnem tekmovalju. Tako se v Črnomlju samem vrstijo vse množične organizacije in delovni kolektivi pri betoniranju mostu, ki ga bočejo dograditi do volitev. Vasi črnomeljskega okraja z veliko vneto pripravljajo svoje poti, škropijo in čistijo sadje, kar vse spada v njihove tekmovale obveznosti. Delovni kolektivi rudnika Kanižarice, tovarne učil, Belada in drugih podjetij zastavljajo vse tle, da bi čimprej izvršili svoje obveznosti.

Danes pa je zajelo vse Belo Krajino praznično razpoloženje in veliko navdušenje. V prvih popoldanskih urah so začele prihajati v Črnomelj skupine iz okoliških vasi z zastavami in transparenti. Godbe in igranje na harmonike je spremljalo petje partizanovskih in delovnih pesmi. Črnomelj je bil okrašen s številnimi zastavami, zelenjem in transparenti, ki so prikazovali delovne zmage in neomajno enotnost in zaupanje ljudstva v KPJ in državno vodstvo.

Trg pred Narodno banko se je do 14. polnil, tako da že ni bilo več prostora za vso množico ljudstva, ki je prišla na to zborovanje. Prepevaje in vzklikanje Titu in Partiji je mno-

žica, kakršne še ni videl Črnomelj, pričakovala prihoda tov. Kardelja.

Kmalu po 14. je nastal navdušen aplavz in še močnejše vzklikanje. Prišel je tov. Kardelj v spremstvu predsednika vlade LRS tov. Mihe Marinka, podpredsednika vlade LRS tovariša Marijana Breclja in predsednika oblastnega odbora ljubljanske oblasti tovariša Janeza Hribarja. Mesto na tribuni so med navdušenim vzklikanjem množice zasedli še člani okrajnega komiteja KPS, OOO in OLO ter predstavniki JA. Godba je zaigrala himno, nakar je sekretar okrajnega komiteja tov. Julij Planinc otvoril zborovanje, pozdravil navzoče goste in vse zborovalce, naglasil veliko priznanje maršala Tita črnomeljskemu okraju, ker je tam sprejel kandidaturu, in predal besedo tov. Edvardu Kardelju.

Med navdušenimi vzkliki tovarišema Titu in Kardelju. Partiji in CK je stopil na govorniški oder tov. Edvard Kardelj. Pionirji odreda iz Črnomlja, ki nosi ime »Edvard Kardelj«, mladinska delegacija in delegacija tovarne učil so mu izrekli dobrodošlico in izročili darila. Nato je med nenehnim aplavdiranjem in navdušenim vzklikanjem tov. Kardelj začel govoriti.

Govor je množica večkrat prekinila z vzkliki in odobravanjem. Po govoru je bila prebrana pozdravna resolucija kandidatu črnomeljskega okraja tov. Titu, nakar se je množica ob igranju godb začela razhajati. Mladina in vojska pa sta na trgu še dolgo prepevali in plesali kolo.

Tovariš BORIS KRAIGHER je govoril na Predvolilnem zborovanju v Ajdovščini

Ajdovščina, 18. marca. — Že nekaj dni se so volivci prvega goriškega volilnega okraja pripravljali, da bodo v Ajdovščini na zborovanju sprejeli in poslali svojega kandidata za zvezno skupščino Borisa Kraighera, člana Politbiroja CK KPS in ministra za notranje zadeve LRS.

Ne samo Titov trg v Ajdovščini, kjer so pripravili oder, trg pa okrasili z zelenjem in zastavami ter parolami, marševalo vse mesto je okrašeno. Čeprav je bilo zborovanje sklicano za komaj ob 18. uri, so se že kmalu po 15. uri pričeli volivci zbirati na Titovem trgu. Mnogi imajo pri sebi tudi zastavo. Mnogi imajo tudi pri sebi velikemu zgodovinskemu dogodku prav na tem trgu 1945. leta, ko so prisostvovali proglasitvi prve slovenske vlade. Volivci, ki so prihajali na zborovanje, so imeli namen, znova iskreno prirediti, da je naša sedanja pot socialistične graditve pravilna, enotna in nezlomljiva.

Ob pol 18. uri je bil Titov trg že poln volivcev. Prišli so iz daljnih krajev. Pestrost so množici dali tudi pionirji odreda »Bajca«, ki so prišli z zastavo. Volivci iz Prvačine so prišli z godbo na pihalu. Borci, podoficerji in oficirji JA so prikoračkali na trg s transparenti in

so na trgu zaplesali ples. Prispel je ves delovni kolektiv »Primorja«, med katerimi je bilo tudi 36 udarnikov, ki so bili danes razglašeni.

Medtem ko se je več tisoč volivcev zbralo na zborovanju v Ajdovščini — pa so v bližnji vasi Gradšče bili ostro borbo za zmago. V čast predvolilnega zborovanja so namreč danes dopoldne pričeli elektrificirati vas. 17 ljudi, ki jim je strokovno pomagala tudi JA, je napeljevalo v Gradšče elektriko. Odločili so se, da mora že popoldne v Gradšču svetiti električna luč. Pod Italijo niso mogli vasi elektrificirati. Vaščani so se sedaj odločili, da bodo to izvedli v počastitev predvolilnega zborovanja.

Nekaj minut pred 18. uro je prišel na Titov trg tovariš Boris Kraigher, ki so ga volivci sprejeli in pozdravili z dolgotrajnim vzklikanjem Partiji in Titu. V njegovem spremstvu so bili sekretar oblastnega komiteja za Gorško Janez Vipotnik s člani oblastnega komiteja, sekretar goriškega okrajnega komiteja Miha Remec, zastopniki JA in množičnih organizacij.

Govoru, ki ga je imel tovariš Kraigher, so volivci pritrjevali s ploskanjem in vzklikanjem. (Govor bomo objavili v naslednji številki.)

Odlikovane osnovne organizacije OF

Odlikovanja Zveznega odbora Ljudske fronte Jugoslavije so prejela naslednje osnovne organizacije OF: v okraju Sežana: vaški odbori OF: Herpelje-Kozina, Orlek in VOOV Truške; v okraju Gorica: vaška odbora Fojana in Opatje selo; v okraju Tolmin: vaški odbori Idrsko, Robidišče in Srpenica; v okraju Idrija: vaška odbora OF Novaki in Lazec; v okraju Ilirija: vaška odbora OF Bistrica: vaška odbora OF Novokamnišnik in Pregarje; v okraju Murska Sobota: vaški odbor Zenavljive; v okraju Lutomer: vaški odbor OF Presika; v MOOF Maribor: osnovna organizacija I. rajona II. terena in osnovna organizacija III. rajona I. terena; v okra-

ju Kamnik: vaška odbora Črešnjice pri Moravčah ter Bukovica; v okraju Kočevje: vaška odbora Osilnica in Nemška Loka; v okraju Celje-okolica: vaški odbori Vransko, Prekopa in Dobrna; v okraju Grosuplje: vaška odbora Hudo in Gatina; v okraju Ljubljana-okolica: vaška odbora OF Črnuče ter Brezovica; v okraju Novo mesto: vaški odbor OF Dolnje Toplice; v okraju Šoštanj: vaška odbora Solčava ter Smartno ob Paki; v okraju Slovenjgradec: VOOV Sv. Primož na Pohorju; MOOF Ljubljana: I. rajon teren Prule, IV. rajon teren Večna pot, III. rajon teren Jarše, II. rajon 20. teren, II. rajon XVIII. teren.

JUTRI BO GOVORIL V LITOSTROJU TOVARIŠ BORIS KIDRIČ

Ljubljana. — Jutri, 20. marca, ob 17. uri bo v Litostroju veliko predvolilno zborovanje, na katerem bo govoril član Politbiroja CK KPJ in predsednik Gospodarskega sveta FLRJ tovariš Boris Kidrič. Mestni odbor Osvobodilne fronte vabi na zborovanje vse prebivalstvo Ljubljane.

V Celju bo v nedeljo govoril tovariš Franc Leskošek

Celje, 17. marca. — V nedeljo ob 10. uri dopoldne bo na velikem predvolilnem zborovanju v Celju govoril kandidat volivnega okraja Celje-mesto član Politbiroja CK KPJ in minister za težko industrijo FLRJ tovariš Franc Leskošek.

Na novih poteh socializma

Govor tovariša Milovana Djilasa

na predvolilnem zborovanju beograjskih študentov

Tovariši in tovarišice!

Volitve za Ljudsko skupščino prihajajo v nenavadno zamotanih in originalnih okoliščinah. Zato sem imel za potrebno — kolikor je to meni sploh mogoče, danes in v takih priložnostih, prav vam, novi inteligenci, pred katero je šele življenje, govoriti več o teh pogojih in nekaterih njihovih originalnih potezah. S tem pa bo hkrati, čeprav samo posredno, opozorjeno tudi na pomen in značaj teh volitev, na dolžnosti bodočih poslancev in bodoče skupščine, o čemer so v volivni kampanji posebej in izčrpno govorili naši voditelji, zlasti pa tovariša Tito in Kardelj.

Kakor vam je znano, ne nastopa pri nas na volitvah opozicija in nimamo opozicijskih kandidatov. Nastaja vprašanje: ali je to demokratično in ali je pod diktaturo proletariata nujna samo ena »vlada«, »lista«, oziroma — ali so delavskemu razredu in kmetom, kadar so na oblasti, »potrebne« tudi opozicijske buržoazne liste? To vprašanje je popolnoma praktičnega pomena. Delavskemu razredu in delovnim množicam, katerim ta razred stoji na čelu, je v naši dobi buržoazija ovira za njihov nadaljnji razvoj in nadaljnji razvoj proizvajalnih sil, tako da bi bili njeni kandidati samo nepotrebna ovira. Če bodo delovne množice, kadar so na oblasti, dovolile nastop buržoazije, zavisli od konkretnih okoliščin, oziroma — od razmerja sil, od oblike diktature proletariata v nekem danem položaju. Okoliščini, razmerje sil in oblike diktature proletariata pa so lahko, kakor vemo, najrazličnejše.

Zgodovinske okoliščine, ki so se združile pri nas, dajejo delovnim množicam, ki jih vodi delavski razred, možnost, da svoje naravne politične potrebe spravijo v sklad s svojimi možnostmi in da onemogočijo nastop buržoazije na volitvah, čeprav so formalno dopuščene te možnosti tudi njej sami. Prav te zgodovinske okoliščine pri nas tako zelo oskubile in oslabele buržoazijo, da ni niti sama danes sposobna storiti kakršne koli resnejši poizkusa za javni politični nastop.

To torej, da pri nas ni opozicijskih kandidatov, ni dokaz nedemokratičnosti volitev in celotnega državnega sistema, temveč narobe: to je dokaz sil delavskega razreda in delovnih množic, dokaz, da je naša demokracija prav ljudska, dosledno za ljudstvo, za velikansko večino. Zameriti nam nedemokratičnost v tem pogledu bi bilo prav tako, kot če bi kdo nam in ljudskim množicam zameril, da ne podpiramo buržoazije in da se proti njej politično ter drugače borimo. Če bi bila v takih kritikah vsaj trohica doslednosti, bi morali kritizirati le buržoazijo, zato ker je formalno pravico spremenila v resnično brezpravnost ljudskih množic, volivno pravico vseh državljanov pa v pravico: delovnih množic, da volijo te ali one predstavnike izkoriščevalcev.

Toda v čem sta tedaj značaj in pomen volitev pri nas in v čem bi sploh morala biti pod diktaturo proletariata?

V tem, da morajo volitve krepiti diktaturo proletariata oziroma socialistično demokracijo, stalno razširjati njeno množično osnovo, t. j.: demokratizirati jo znotraj z borbo proti buržoazni reakciji in birokratizmu ter z vključevanjem množice v vodstvo države ter gospodarstva, z razvijanjem njihove pobude. Razen tega pa volitve potrjujejo linijo razvoja, ki jo mora volivna kampanja razložiti in pojasniti, ker je očitno vzporedno vprašanje, ali bodo kandidati izvoljeni, kajti ob takih okoliščinah in v takem sistemu bodo v vsakem primeru izvoljeni, glavno pa je v volivni kampanji vprašanje zavestne aktivnosti in udeležbe množice pri splošnih vprašanjih, pri vprašanjih razvojne linije, pri vprašanjih nadaljnje povezave množice, Partije in ljudske oblasti.

Sedaj se postavlja vprašanje: kakšna je ta linija razvoja, ki jo morajo množice pri nas potrditi in ob kateri se morajo še nadalje aktivizirati? Katera so temeljna vprašanja v razvoju, ki se kaže na podlagi dosedanjih izkušenj? To so: vprašanje vloge države v socializmu, vprašanje narodne neodvisnosti v socializmu in vprašanje nadaljnje borbe za socialistično zgraditev. Seveda so vsa ta vprašanja med seboj najtesneje povezana z borbo, ki jo vodijo danes naša Partija, naše delovne množice in jugoslovanski narodi proti sodobnemu revizionizmu, katerega središče je v Sovjetski zvezi, natančno rečeno v CK VKP(b).

Kakor vam je znano, je med kapitalizmom in komunizmom nujno prehodno razdobje, ki se imenuje nižja faza komunizma ali socializem. Komunistična družba ne nastane torej takoj in na svoji lastni podlagi. Novi družbeni odnosi, ki se ustvarjajo po odstranitvi buržoazije z oblasti, imajo še

vedno in neizbežno v mnogih svojih oblikah dediščino stare družbe. Ena takih dediščin je tudi država prehodnega razdobja od kapitalizma k socializmu, to je diktatura proletariata, socialistična demokracija. Moramo namreč imeti pred očmi, da je tudi diktatura proletariata ostanek razredne družbe, sicer so značaj in funkcije te države novega tipa drugačni od prejšnjih državnih oblik: pomeni orodje nasilja velikanske večine nad velikansko manjšino, njena zgodovinska vloga pa se omejuje na eni strani — na zlom odpora buržoazije in drugih reakcijskih razredov ter njihove poizkuse, da bi se obnovil stari red, na drugi strani pa — na pripravo svojega lastnega.

Marx in Lenin sta, upoštevajoč ekonomske zakonitosti razvoja k komunizmu, napovedala, da grozita zmogljivemu delavskemu razredu in socializmu dve nevarnosti: od poražene buržoazije — na eni strani in lastne birokracije — na drugi strani. Ni naključje, da je Marx zahteval, naj bodo uradniki voljeni, in to le za določeno dobo, nakar naj bi šli v proizvodnjo. Engels in Lenin sta večkrat poudarjala, da s spremembo ekonomskih odnosov, t. j. z uničenjem privatne kapitalistične lastnine nad proizvodnimi sredstvi, ne nastopi takoj, lahko in avtomatično tudi sprememba političnih odnosov. Razvoj diktature proletariata, socialistične demokracije, more iti torej v dveh smereh: v smeri njenega odmiranja v tisti stopnji, kot se krepi socializem, ali pa v smeri krepitve in spreminjanja birokracije v privilegirano kasto, ki živi na račun družbe kot celote, čeprav mu ni več na določeni stopnji razvoja proizvodnih sil potrebna, niti za borbo proti kapitalističnim ostankom — ker teh ni ali pa so nebitni za razvoj družbe, niti za organizacijo proizvodnje, kajti svobodno združeni proizvajalci lahko tudi že sami vodijo proizvodni proces.

Razvoj proizvodnih sil v Sovjetski zvezi je dosegel tako stopnjo, da jim več ne ustrežajo družbeni odnosi, ne ustreza jim način vodstva samega proizvodnega procesa in način razdeljevanja proizvedenih dobrin. Nastalo je razredno nasprotje med proizvodnimi silami in proizvodnimi odnosi. Toda to nasprotje v Sovjetski zvezi ni tako, kakršno je bilo v prejšnjih razrednih družbenih formacijah, kajti lastninski odnosi so drugačni kot v njih. Čeprav so tam še kapitalistični in celo predkapitalistični ostanki, nimajo bistvene vloge v družbenem razvoju, ker so porušeni lastninski odnosi, na katerih bi se ti ostanki lahko nadalje razvijali. Tu gre torej za nov zgodovinski pojav: za to, da novim socialističnim lastninskim odnosom in novemu razvoju proizvodnih sil ne ustreza več način upravljanja te lastnine in teh proizvodnih sil.

Številni tovariši, ki vidijo oblike tega procesa (uvajanje neenakopravnih odnosov in izkoriščanje drugih socialističnih držav; nemarksistično obravnavanje vloge voditeljev, ki dobiva čisto celo obliko vulgarnih zgodovinskih povtoritev ter oboževanje, podobno tistemu v absolutnih monarhijah; razlike v plačah, ki so večje kot v buržoazni birokraciji in se gibljejo od 400 do 15.000 rubljev; ideološko forsiranje velikorskega nacionalizma ter podcenjevanje in podiranje vloge, kulture in zgodovine drugih narodov; politika razdeljevanja vplivnih področij s kapitalističnimi državami; monopol pri razlagi marksistične ideologije in taktike mednarodnega delavskega gibanja ter uvajanje metod laži in obrekovanja v delavsko gibanje; zanemarjanje proučevanja Marxa, Engelsa in Lenina, zlasti njihovih postavk o zakonitosti prehodnega razdobja in komunistične družbe; podcenjevanje vloge zavesti — zlasti zavesti množice — v borbi za novo družbo; tendence za dejansko likvidacijo socialistične demokracije in spreminitev te demokracije v golo obliko; onemogočanje borbe mišljenja in zaviranje pobude množice, t. j. — osnovne proizvodne sile, prav s tem pa tudi proizvodnih sil v splošnem; revizija filozofskih osnov marksizma itd. itd.), ki vidijo vse to in so napravili zaključke, kakršne je pokazala praksa v sporu med CK VKP(b) in sovjetsko vlado ter CK KPJ in jugoslovanske vlade, in zahtevajo teoretična pojasnila za te pojave ter to prakso, postavljajo vprašanje: od kod ti pojavi, ki so v vsem značilni za razredne formacije, kaj pomenijo in zakaj so ter ali morajo biti v socializmu? In nadalje: kakšne so prav za prav korenine teh pojavov, ali gre v Sovjetski zvezi za pojav neke nove razredne družbe, za državni kapitalizem, ali za »odklon«, za nasprotja v samem socializmu.

Predvsem je nepravilno presojati stanje nečesa, še prav gotovo pa družbenega procesa, samo po njegovih zunanjih iz-

razih. Le zares znanstvena analiza bistva procesa in odkrivanje njegovih notranjih zakonitosti lahko dasta človeški zavesti njegovo resnično sliko. V Sovjetski zvezi ni nikakih ekonomskih osnov za nastanek novega razreda. Tisto, kar se tam dogaja, in zunanje manifestacije, ki jih vidimo, ne pomenijo in ne morejo pomeniti vračanja v kapitalizem. Tu gre v resnici za nove pojave, ki so nastali na tleh in v okviru samega socializma. Nadalje je treba sleherni proces gledati v njegovem zgodovinskem razvoju. Začetna izhodna osnova (socialistična revolucija in diktatura proletariata, nacionalizacija kapitalistične lastnine in borba za socialistično zgraditev) je enaka tako pri nas kakor tudi v ZSSR: in sam so bile i tukaj so te osnove progresivne kot začetne. Toda razvojne tendence — do katerih je prišlo zaradi drugačnih splošnih zgodovinskih okoliščin in drugačnih pogojev v obeh državah — so druge. Pri njih je prišlo med drugim tudi zaradi tega, ker je bila ZSSR dolgo edina socialistična država, pri tem še zaostala, obkrožena od kapitalizma z relativno slabo zavestno vlogo množic v borbi za socialistično zgraditev in relativno slabimi zunanjimi ter notranjimi silami revolucije do ustvaritve privilegirane sloja birokracije, do birokratičnega centralizma, do začasne spremembe države v »silo nad družbo«. Tudi pri nas so tendence po gospodstvu birokracije, kajti te tendence so — kot smo videli pri Marxu — zakonita nevarnost, nujen pojav, nujen ostanek stare razredne družbe v borbi za ustvaritev nove brezrazredne družbe. Toda pri nas te tendence ne bodo in ne morejo zmagati, ker so zgodovinske okoliščine druge, ker je odnos sil, ki se vsak dan menja v borbi, drugačen, ker so razvojne tendence druge — k vedno večjemu manjšanju vloge birokracije, k vedno večji iniciativi množic in resnični — da se tako izrazimo — oblasti neposrednih proizvajalcev v proizvodnem procesu. Pri tem moramo imeti pred očmi dvoje: prvič: socialistična država vodi proizvodnjo še neposredno od začetka, t. j. od nacionalizacije kapitalistične lastnine in s tem dejansko uresničuje monopol pri vodstvu gospodarstva v veliko bolj orjaški in popolnejši obliki, kot pa je to v sodobnem kapitalizmu. In drugič, ker so tendence h gospodstvu birokracije v prehodnem razdobju zakonit pojav, so dejansko hkrati tudi stihijski, spontani proces. Zato pa niso nujni nikakršni resni napor in nikak »genij«, da bi zmagale. Dovolj je le ustavitil zavestno borbo proti njim in državni monopol pri vodstvu materialne proizvodnje — ki je nujen v borbi proti kapitalizmu ter v začetku socialistične graditve — se spremenil v družbeni monopol, t. j. za posledico ima privilegirano razdelitev presežkov družbenih proizvodov in poizkuse, da bi monopolizirali vse oblike življenja ter aktivnosti družbe. Če bi se birokratska spontanost obrzdale zavestno in z aktivnostjo pa pride do ukinitve monopola vodenja, prav s tem pa tudi vsakega drugega monopola ter do uresnitve Marxovega načela — da svobodna družba samih proizvajalcev neposredno tudi vodi proizvodnjo.

In končno, napačno je nove družbene pojave prav zaradi tega, ker so novi, presojati po starih, zgodovinskih primerjavah, ali če tudi še tako globokih knjigah. — Stare knjige nam lahko pomagajo, da obogatimo naše metode proučevanja, toda resnično znanstvo in resnično revolucionarno je le tisto delo, ki odkriva na temelju družbene prakse, oziroma na temelju nakopičenih eksperimentov, zakonitosti novih pojavov. Po knjigah bi se tisto, kar se dogaja v ZSSR, lahko dogodilo, vendar se ni moralo dogoditi. Za nadaljnjo prakso in teorijo je danes bistveno, da se je dogodilo, t. j. — bistveno je pojasniti, za kaj gre in kaj gre in kaj je treba storiti, da bi se socializem — kljub vsemu — še nadalje razvijal. Toda naše ideološke napake in slabosti ne izvirajo samo iz napačne uporabe dobrih knjig na konkretno stvarnost, temveč tudi iz osvajanja posameznih napačnih mest iz površnih knjig, kot pravih postavk. Tako se navadno jemlje kot točna trditve posameznih sovjetskih teoretikov, da je pri njih že »končano« prehodno razdobje (ali, kot se to navadno reče: zgrajena socialistična družba — zgrajena socializem) in so — torej — tudi prenehale funkcije države znotraj, v razmerju do nove družbe. Seveda je taka trditev sama po sebi dogmatična, nedaleklična in nezgodovinska, kajti ne razume borbe za socialistično družbo kot proces, ne jemlje je kot prehodno razdobje h komunističnim družbenim odnosom, prehodno razdobje same komunistične družbe, v kateri se novo bori proti staremu, k ostankom starega pa spada tudi sam državni mehanizem, temveč jemlje to borbo kot gotovo, končno razdobje, v katerem so avtomatično s spremembo ekonomske osnove izginila tudi vsa notranja nasprotja. Tudi najpovršnejše obravnavanje dejstev — zlasti v razmerju do sedanje resnične vloge države v ZSSR —

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kandidat za Svet narodov sekretar Ljudske mladine Slovenije Janez Hočevar je govoril na mladinskem volivnem zborovanju v Litostroju

Osvobodilna fronta Slovenije je kandidirala za poslance v Svet narodov tudi sekretarja CK LMS tovariša Janeza Hočevarja. Tovariš Hočevar je bil rojen leta 1922 v Velikih Laščah. Ze v rani mladosti je izgubil očeta, ki je zapustil številno družino. Na klasični gimnaziji v Ljubljani se je kmalu vključil v napredno mladinsko gibanje, med drugim je skrbel tudi za razširjanje »Slovenske mladine« in »Srednješolca«. Leta 1939 je postal član SKOJ-a, leta 1940 pa kandidat Komunistične partije. Zaradi svojega prepričanja je bil že od četrtega razreda gimnazije slabo zapisan pri katehetih in nekaterih profesorjih. Da jim ne bi »kvarile mladine, so se ga hoteli na vsak način znebiti, zato so iskali najmanjšega povoda. Ker pa se je tov. Hočevar dobro učil, tega niso mogli najti. Do okupacije je končal 7 razredov gimnazije.

Prve mesece po okupaciji je bil sekretar mladine v domačem kraju in je sodeloval pri prvih sabotažnih in propagandnih akcijah. Postal je član Komunistične partije. Jeseni 1941 je odšel v partizansko enoto na Travnici gori, kmalu pa je zopet delal na terenu okoli Velikih Lašč. Ko je šel po nalogu v Ljubljano, so ga Italijani v avtomobilu aretirali. Na Turjaku in v Ljubljani, kjer je bil zaprt, so Italijani k pretepanjem hoteli izsiliti iz njega razna priznanja. Ker pa Hočevar ni klonil in mu niso mogli ničesar dokazati, so ga poslali v taborišče Ustica, pozneje pa v Renicci, kjer je delal v odboru partije in skoletovec. Po kapitulaciji Italije je šel na Primorsko, bil sekretar mladine pivskega okrožja, sekretar okrožnega komiteja SKOJ-a in instruktor v drugi brigadi VDV.

Med vojno je izgubil še svojo mater, ki je postala žrtev črne roket, njegov

najmlajši brat pa je padel, zadet od ustaške krogle. Po osvoboditvi je vršil tov. Janez Hočevar razne dolžnosti na pokrajinskem

komiteju SKOJ-a za Slovenijo. IV. kongres LMS pa ga je izvolil za sekretarja CK LMS.

Tovariš Hočevar izkoristi vsak prosti čas, da obišče mladino v osnovnih organizacijah, da se spozna z njenim življenjem, njenimi željami, da pomaga odстранjevati suhoparne šablone, po katerih se še marsikje razvija delo v mladinski organizaciji in jih nadomesti z vedrim, vsebinsko bogatim življenjem.

Tako je tovariš Janez Hočevar v četrtlet obiskal mladino v Litostroju, kjer je govoril na velikem mladinskem zborovanju. Najprej je naglasil razliko med predvojnimi življenjem mladine, ko so vladajoči krogi odražali mladino od javnega življenja, ker so se bolj njene revolucionarnosti, in današnjim, ko se mladina vedno bolj vključuje v politično, gospodarsko in kulturno življenje.

Tov. Hočevar se je v svojem govoru dalj časa zadržal ob uspehih in pridobitvah mladine v Sloveniji. Brezposelnost, izseljevanje in druge značilnosti kapitalističnega sistema v stari Jugoslaviji, so danes likvidirane. Pred vojno je bilo v Sloveniji okoli 40.000 hlapcev in dekel, z visokimi taksami in šolninami so bila revni mladini zaprta vrata v šole in univerze. Danes pa jim je omogočena vsestranska izobrazba, strokovni razvoj in sodelovanje v organih ljudske oblasti. Izboljšanje položaja mladine se kaže v ogromnem številu raznih šol, internatov in dijakov v njih. 84,6% dijakov srednjih strokovnih šol in učiteljskih

prejema štipendije. 3320 študentov dobi va štipendije v znesku 6.762.000 dinarjev. 12.000 kmečke mladine si širi obzorje v izobraževalnih tečajih. Visoko je tudi poraslo število in naklada mladinskih knjig, časopisov in revij. Pred vojno se je v avto-moto in aeroklubih zabavalo okrog 200 sinov in hčera bogatejših meščanov, danes pa je v organizacijah Ljudske tehnike vključeno 25.000 mladincev in mladink.

Potem ka je še govoril o sodelovanju slovenske mladine na mnogih delovnih akcijah ter povedal, da dela v Sloveniji 15.665 mladincev in mladink v proizvodnih brigadah, je posebno poudaril skrb naše Partije za pravilno vzgojo mladine, ki je prišla posebno do izraza v sklepih III. plenuma CK KPJ in IV. plenuma CK KPS. Nakazal je naloge mladinske organizacije v zvezi s temi sklepi. Tov. Hočevar je dejal: »Vzgojiti moramo zdravega, pogumnega človeka, ki ne bo imel modeliranih misli, široko razgledanega, brezmejno predanega svoj nacionalistični domovini, človeka, ki ga bodo krasile moralne vrednote, poštenost, iskrenost, tovarištvo, spoštovanje staršev, pravilni odnos do drugih narodov, skrajka — človeka s komunistično moralo. Kajti človek je največja dragocenost v socialistični državi.«

2000 mladincev in mladink je večkrat z glasnim vzklikanjem Partiji in tovarišu Titu odobravalo besede tovariša Janeza Hočevarja.

Tovarišica Vida Tomšič med volivci pod Gorjanci

Novo mesto, 18. marca. V četrtlet je bila tovarišica Vida Tomšič članica CK KPJ in predsednica CO APZ Jugoslavije med svojimi volivci v znani partizanski vasi Gaberje na Gorjancih. Pred spomenikom padlih žrtve narodnoosvobodilne vojne sredi vasi so jo pozdravili zastopniki krajevnega ljudskega odbora in množičnih organizacij. Na zborovanju v šoli se je nato zbralo okoli 250 prebivalcev, katerim je tovarišica Tomšičeva govorila o političnem in gospodarskem stanju in naših nalogah v borbi za

Zamenjujmo semenski krompir

Med njoskimi kulturami je krompir brez dvoma najvažnejša rastlina v Sloveniji. Pridelki krompirja ne krijejo samo republiških potreb, temveč so, lahko rečemo, edini poljski pridelek, ki ga prispeva naša republika v zvezne funde zajamčene preskrbe.

Ker pri usmerjanju kmetijske proizvodnje ne zasledujemo načela samopreskrbe (avtarkije) republik, temveč povečujemo posameznim kulturam setevne površine tam, kjer imajo najboljše pogoje, je povsem naravno, da kaže letošnji spomladanski setveni plan močno tendenco povečanja krompirjevih nasadov prav v naši republici. Ker gre za vodilno postavko v našem setvenem planu, je prav, da se borimo za njeno realizacijo z enako vztrajnostjo, kot se borijo v žitrodnih predelih za setev krušnih žit, v Makedoniji za setev bombaža, v rudnikih za izkop premoga itd. Bitka za izpolnitev plana saditve krompirja je torej v našem gospodarstvu izredno važna!

Ponekod so s saditvijo krompirja že pričeli, vendar je glavna sezona šele pred nami. Kaj lahko v tem času še napravimo, da bodo posajene ne le lanske, temveč tudi nove površine in da bo pridelek večji?

Zamenjava krompirja je pri nas že poznana, vendar še premalo upoštevan agrotehnični ukrep. Več zanimanja kažejo dostaj sami pridelovalci, kot pa njihove združne organizacije in ljudski odbori. Tako je bila minule jeseni le delno izkoriščena precejšnja možnost zamenjave med okraji, tako je ostalo takrat na stoline vagonov semenskega krompirja v hribovitih krompirjevih predelih nezamenjanih, ker pač niti ljudski

odbori, niti združne organizacije niso prišle ponj ob času odkupa. Sedaj, tik pred saditvijo, ni možno izvršiti širokopotezne akcije zamenjave med okraji, temveč se je treba poslužiti lokalne zamenjave v območju krajevnih in tudi okrajnih odborov. Možnosti lokalne zamenjave so ogromne, kajti pri razčlenjenosti terena v Sloveniji ni skoraj kraja in še manj okraja, ki ne bi imel višinskih predelov, pridelovalcev semenskega krompirja, in predelov v ravninah, kjer krompir izrojava.

Kdo naj organizira zamenjavo? Prvi, ki je zato najbolj poklican, je gotovo splošna kmetijska zadruga. Kot najboljši poznavalec svojega okoliša je dolžna, da v interesu svojih članov in v svojem lastnem interesu — saj je skrb za dvig proizvodnje osnovna naloga v njenih pravih — organizira takšno zamenjavo. Vpliva naj na pridelovalce, ki imajo semenski krompir, da ga pripeljejo v zadrugo, na drugi strani pa obvesti vse zainteresirane, da lahko za seme neprikladen krompir zamenjajo v zadrugi za dober semenski krompir. Stvar z družnikov je, da se v zadrugi pogovorijo o pogojih zamenjave, ki bodo sprejemljivi za vse in druge.

Ljudski odbori, ki jim je poverjena realizacija setvenega plana, so živo zainteresirani za delo kmetijskih zadrug pri zamenjavi krompirja. Za to jim naj pomagajo pri tem delu, opozorijo naj množične organizacije oziroma setvene akcije, da popularizirajo zamenjavo. V nekaterih primerih bo treba akcijo zamenjave koordinirati v okrajnem merilu; treba bo kmetijskim zadrugam, ki imajo izključno ravninski okoliš, omogočiti zamenjavo v višje ležečih sosednjih krajih in v poslednjih zbrati ločljive količine semenskega krompirja, da bodo zadoščale za domače potrebe in potrebe sosednjih krajev.

Najčesteje se bo zamenjavala semenski krompir za navaden, za seme neprikladen merkantilni krompir. No, treba je vzeti v obzir tudi druge kmetijske pridelke, v skrajnem primeru pa dogovoriti se za zamenjavo šele po žetvi (izkopu) in zato takrat rnilti nekoliko več, kot je bilo posojenega.

Da se omogoči okrajem oskrba semenskega krompirja ne le v pogojih lokalne zamenjave, kot je opisana in kjer mora biti težišče njihovega dela, jim je dana na razpolago vsa količina sedaj odkupljene krompirja, v kolikor je prikladna v semenske svrhe. To količino bodo ponudili socialističnim gospodarstvom in zasebnim posestnikom takrat, če krajevni ljudski odbori oziroma kmetijske zadruge ne bi uspeli omogočiti zamenjave doma ali iz objektivnih razlogov niti s sosednjimi kraji. Nadalje bodo stavlili odkupljeni krompir na razpolago pridelovalcem, ki imajo letos močno povečan plan. Seveda se bodo poprej pripravili, ali pridelovalci — tako socialistična gospodarstva, kot zasebniki — dejansko vrnajo dovolj semena, in če krajevni odbori res niso v stanju, da odkupijo seme iz lokalnih virov.

Praviloma bodo okraji sedaj odkupljeni krompir, ki prihaja v poštev kot semenski, zamenjavali preko odkupnih organov in kmetijskih zadrug za merkantilni krompir in za druge pridelke. V izjemnih primerih ga bodo tudi posojali proti rnilni jeseni.

V bližnjih dneh bodo pridelovalci posadili preko 10.000 vagonov krompirja, da tako izpolnijo svoje setvene obveznosti. Zato ne sme biti vseeno niti njim samim, niti kmetijskim zadrugam, niti ljudskim odborom, kakšen krompir bo šel v zemljo. Z malo dobre volje in nekoliko smisla za organizacijo zamenjave lahko dosežemo večji pridelek, kar v republiškem merilu pomeni več tisoč vagonov. Za te količine je prav, da se potrudimo sedaj, ko je še čas!

Na velikem volivnem zborovanju v Bitolju je govoril tov. DMITAR VLAHOV

Na velikem volivnem zborovanju v Bitolju, ki se ga je udeležilo okrog 15.000 volivcev, je govoril podpredsednik Prezidijske Ljudske skupščine FLRJ in kandidat Ljudske fronte Makedonije za Svet narodov DMITAR VLAHOV. V začetku govora je tovariš Vlahov opisal delo prve Ljudske skupščine in naglasil, da je dala ustava vse pravice tudi narodnim manjšinam. Od 59 poslanskih kandidatov v Makedoniji je 15 predstavnikov Turkov in Albancev. Ko je govoril o gospodarskem napredku Makedonije je zlasti poudaril razvoj socializma na vasi. Danes je v Makedoniji nad 900 obdelovalnih zadržev, v katere je vključenih nad 38 tisoč gospodarstev.

V nadaljevanju svojega govora se je tov. DMITAR VLAHOV dotaknil položaja v Bolgariji ljudi, ki so osumljeni kot prijatelji Jugoslovancev. Med drugim so zaprti Petka Kunina, člana CK Bolgarske delavske partije komunistov, Sakelarova, inženirja iz Sarajeva, Dimitrova, Kolareva iz Maslanova, člana partijskega vodstva. V zadnjem času so izključili iz Partije 7 vodilnih članov, med njimi bivšega ministra Dobrova in generala Kopčeva. V Bolgariji se nadaljuje nasilje nad makedonskim narodom. Z zborovanja so poslali pozdravni brzojavki CK KPJ in tovarišu TITU.

DAN PARIŠKE KOMUNE

»Spomin na borbo Komune slave ne le francoski delavci, marveč tudi proletariati vsega sveta. Komuna se namreč ni borila za nekakšno lokalno ali ozko nacionalno nalogo, marveč za osvoboditev vsega delovnega človeštva, vsah ponižanih in razžaljenih. Kot preobrotitelj za socialno revolucijo si je Komuna pridobila simpatije posred, kjer proletariati trpi in se bori. Slika njenega življenja in smrti, nastop delavske vlade, ki je osvojila in dobra dva meseca držala v rokah glavno mesto sveta, prizor herojske borbe proletariata in njegovo trpljenje po porazu — vse to je dvignilo duha milijonov delavcev, zadržalo njihove nade in pridobilo njihove simpatije za socializem. Lenin.

Razglasitev Komune
Teden, ki se je začel z udarcem proti Parizu, se je končal z zmago Pariza. Vask dan ga je čedalje bolj utrjeval v njegovih delih. Pariz-Komuna je znova postal glavno mesto, znova je postal ljudski voditelj. Desetletje po letu 1789, so delavci vrnili Francijo na pravo pot.
Pruski bajonet je našel našo deželo takšno, kakršno je napravilo osemdeset let buržoaznega vladanja. Guliverja, prepuščenega na milost in nemilost prill-tavcem. Pariz je prišel, presekal tisočere vrvice, ki so ga priklepale na zemljo, vrnil življenje njegovim otrplim udom in rekel: »Vsak del naroda naj ima v kalf življenje celotnega naroda.«
Enotnost deželjaka, ne pa kasarne. Organska celica francoske republike je občestvo Komuna.
Ljudje, ki se niso poznali, so pristo-

Važno opozorilo volivcem

- 1. Volivci voli lahko le v kraju, kjer je vpisan v stalni volivni imenik. Ako se preseli, ali je sicer službeno ali iz drugih razlogov na dan volitev odsoten iz kraja, kjer je vpisan v volivni imenik, mora dobiti pri ljudskem odboru, pri katerem je vpisan v volivni imenik, potrdilo o vpisu v volivni imenik.
- 2. Če se preseli v času do volitev in dobi potrdilo pri ljudskem odboru o izbrisu iz volivnega imenika, voli lahko v kraju, kamor se je preselil, na podlagi tega potrdila.
- 3. Osebe, ki potujejo v inozemstvo, morajo prav tako dvigniti potrdilo o vpisu v volivni imenik pri pristojnem krajevnem ljudskem odboru. Na podlagi tega potrdila bodo lahko volile na voliščih, ki se nahajajo pri vseh diplomatskih predstavništvih FLRJ v inozemstvu na dan 26. marca 1950.
- 4. Opozarjamo vse volivce, ki bodo glasovali na osnovi potrdil, da si ta potrdila takoj dobijo od pristojnih krajevnih ljudskih odborov.

REPUBLIKA VOLIVNA KOMISIJA

trgu, so se postrojili po nabrežjih, v ulici Rivoli, na bulvarju Sebastopol. Pred tribuno zbrane zastave, večinoma rdeče, in nekaj trobojnic med njimi, vse okrašene z rdečimi trakovi, simbolizirajo prikazujejo, da je prevzelo oblast ljudstvo. Ta čas, ko zavzemajo bataljoni svoja mesta, se razlega pesem, vojaške godbe igrajo »Marseljezo« in »Chant du départ«, trobente done, na nabrežju grmi top Komune iz dvanajsetdesetega.

Hrup se poleže, vsi prisluhnejo. Na tribuni se pojavijo člani Centralnega komiteja in Komune, okrašeni z rdečimi trakovi. Ranvierju se komaj poredi, da v trenutku zatija spregovori: »V imenu ljudstva, Komuna je razglasena!«
Brunell je zelo spretno vodil mimo-hod, tako da so čete, ki so stale izven

srce je prepolno radosti, da bi moglo govoriti. Dovolite mi samo poudariti slavo pariškega ljudstva kot veliki zgrad, ki ga je dalo svetu. Član Centralnega komiteja Boursie, brat tistega dečka, ki je bil enajsetdesetega ubit v ulici Ticton (otroka sta zadeli dve krogli v glavo), bere imena izvoljenih. Bobni ropotajo. Vojaške godbe igrajo, dve sto tisoč glasov prepeva »Marseljezo«, drugih govorov nečjejo. Ranvierju se komaj poredi, da v trenutku zatija spregovori: »V imenu ljudstva, Komuna je razglasena!«
Brunell je zelo spretno vodil mimo-hod, tako da so čete, ki so stale izven

trga, lahko šle mimo in pozdravile Komuno. Pred kipom Republike so se zastave sklanjale, oficirji so pozdravljali s sabljami, vojaki so dvigali puške, zadnje vrste so šle mimo šele okrog sedmih.
Agenti G. Thiersa so se vrnili vsi iz sebe: »Tu je bil res ves Pariz! Centralni komitej je lahko vzkliknil v navdušeni hvalečnosti: »Pariz je danes odprl knjigo zgodovine na beli strani in vpisal svoje mogočno ime... Vohuni Versailles, ki nas zasledujejo, naj sporoče svojim gospodarjem, kako odmevajo glasovi iz prsi vsega naroda. Ti vohuni naj nas slikajo s sliko veličastnega prizora ljudstva, ki je zopet postalo suvereno.«

Ob tej svetlobi bi spregledali tudi slepci. Dve sto osemdeset tisoč volivcev, dve sto osemdeset tisoč ljudi, ki poznajo samo en vzklík, to ni noben tajni komite, to ni peščica puntarjev in banditov, kakor se je govorilo že celih deset dni. To je veličastna sila v službi določene ideje: mestna neodvisnost. To je neprecenljiva sila v tem trenutku splošne onemoglosti, tako dragocena stvar, kakor ob brodolomu rešeni kompas, s pomočjo katerega se rešujejo tisti, ki so ostali živi.
To je edinstven trenutek v naši zgodovini. Znova se je rodila enotnost naše zore, leti plamen ogreva naše duše, priključuje malo buržoazijo k proletariatu, mehča arednjo buržoazijo. V takih trenutkih se ljudstvo lahko prekalj.

Opomba. — 18. marca je poteklo 79 let odkar se revolucionarni delavci v Parizu v neverjetno težki situaciji osvobodili oblasti. V ta namen smo objavili skrajšan odlomek iz znane Lisagarove knjige »Zgodovina pariške komune«, knjige, o kateri je večkrat pisal Marx v raznih spisih, ko jo je pripravil za Nemški prevod. Naš odlomek je prirejen po hrvaški izdaji iz leta 1946. Thiers je bil predsednik reakcijske vlade, ki je v času Pariške komune stoval v Versaillesu pri Parizu, odkoder je vodila divjo propagando proti njej in sklepala kompromise s Prusi, ki so Pariz obkolili. Blanqui je bil voditelj, ki je nameraval priti na oblast samo s pomočjo zarote maloštevilnih revolucionarjev. Vautrin je bil predsednik občine. Obna sta pri volitvah dobila zelo malo glasov. — Ranvier, Brunelle in drugi so bili člani Centralnega komiteja, odnosno komune.

Naskok na grič Montmartre v Parizu, kjer so se pariški revolucionarji l. 1871 polastili znamenitih topov in kjer so prvič v zgodovini človeštva postavili revolucionarno proletarsko oblast. (Slika M. Denis-Derocha)

V Kopru je bila skupščina Slovensko-hrvatske prosvetne zveze

Koper, 18. marca. — V Kopru, jugoslovanski coni STO-ja, je bila skupščina Slovensko-hrvatske prosvetne zveze za koprski okraj. Na skupščini so bili poleg številnih delegatov navzoči tudi predsednik Slovensko-hrvatske prosvetne zveze dr. Andrej Budal in predstavniki centrov italijanske kulture. O delu Zveze je poročal tajnik Slovensko-hrvatske prosvetne zveze za koprski okraj Velikonja.

Navedel je delovne uspehe Slovensko-hrvatske prosvetne zveze in naglasil, da se je število kulturno-prosvetnih društev v koprskem okraju povečalo od sedmih kolikor jih je bilo leta 1945, na 33. V teh društvih je vključenih več kot 3300 članov. Pomemben uspeh je bil dosežen tudi v borbi za nepismenostjo. Na številnih analfabetskih tečajih so bili zajeti skoraj vsi nepismeni. Velika aktivnost zveze se kaže tudi v tem, da je bilo organizirano 29 knjižnic z več kot 5000 knjigami.

Zveza je poleg tega organizirala razna predavanja in strokovne tečaje. Slovensko-hrvatska prosvetna zveza pa je lani ustanovila tudi večje število folklornih skupin, pevskih zborov in diletantskih gledaliških skupin.

Po referatu Velikonje se je razvila diskusija, ki se je je udeležilo veliko število navzočih delegatov. Nato pa so bili izvoljeni novi člani odbora Slovensko-hrvatske prosvetne zveze za koprski okraj. Na koncu je skupščina soglasno sprejela program kulturno-prosvetnega dela za leto 1950, ki določa med drugim, da se morajo sedanja društva utrditi in razširiti in ustanoviti sindikalne umetniške skupine v Kopru, Izoli in Sičjoji. Ustanoviti pa je treba tudi mladinska kulturno-umetniška društva v Kopru, Piranu in Portorožu, v letu 1950 docela rešiti problem nepismenosti v vsej coni in takoj pričeti z organiziranjem novega kulturno-prosvetnega festivala cone.

Vaša dežela je polna življenjske sile je izjavila V. Taylor, znana britanska sindikalna delavka

Ljubljana, 18. marca. — V četrtek zvečer so odpotovale iz naše dežele v London tri znane britanske sindikalne delavke: Laura Brett, E. Norris in V. Taylor, ki so 14 dni bivale v Jugoslaviji kot gosti Centralnega odbora APZ. Med svojim bivanjem v Jugoslaviji so obiskale Beograd, Novi Sad, Zagreb in Ljubljano. Posebno so se zanimale za sindikalna vprašanja in vprašanje zaščite matere in otroka. Taylor, ki dela že več kot 10 let v tovarni in ki dobro pozna delovne pogoje v tekstilni tovarni, se je zelo ugodno izrazila o ureditvi moderne tovarne in tekste, ki jo je obiskala. Pred svojim odhodom iz Ljubljane so izrazile navdušenje nad vsem, kar so videli pri nas in obljubile, da bodo široko ljudske množice v Angliji o vsem informirale.

družne zveze (Women's Cooperative Guilds), ki šteje 63.000 članic, je izjavila, da so napravile manjši poseben vtis nove bolnišnice, dežje klinike in druge ustanove socialnega zavarovanja, ki ustrezajo vsem sodobnim zahtevam. Taylor, urednica mesečnega sindikalnega lista »Citizen« pa je med drugim izjavila: »Vaša dežela je mlada in polna življenjske sile. Vaša borba za neodvisnost in enakopravnost nudi svetu velik zglede.«

POLJSKO-BELGIJSKI TRGOVINSKI SPORAZUM
Varšava, 18. marca. Kakor poroča PAP, je bil v Varšavi parafiran sporazum o plačilih in izmenjavi blaga med Belgijo in Poljsko. Sporazum določa obojestransko blagovno izmenjavo za dobo enega leta v vrednosti 1.300.000.000 belgijskih frankov.

Protestne stavke v Belgiji proti mahinacijam bivšega kralja Leopolda

Bruselj, 18. marca (Tanjug). Močan stavkovni val je zajel Belgijo iz protesta zaradi izjave bivšega kralja Leopolda III. o izidu referendumu. Leopold je namreč tolmačil njegov izid kot željo ljudstva, da se vrne na prestol. Stavke so zlasti zajele okrožja Liège, Charleroi in Mons — industrijska središča Valonske (francoskih delov Belgije), ki so se z veliko večino izjavila proti kraljevemu povratku.

Kakor javlja agencija France Presse, so v okrožju Charleroi stopili v splošno stavko vsi železniški delavci, tramvajski uslužbenci in delavci električne centrale. V stavko je stopilo več kot 5000 delavcev dveh velikih toplotnic in delavci iz 21 rudnikov, delavci v drugih 19 rudnikih pa delajo samo deloma.

V okrožju Liège so razglasili splošno 24-urno stavko vseh kovinskih delavcev. Razen tega stavkajo tudi delavci iz 15 rudnikov od 19 rudnikov. V okrožju Mons stavkajo delavci iz 25 od skupnih 28 rudnikov.

Belgijska Generalna konfederacija dela, v kateri dominira socialistična stranka, je sporočila, da so stavke neuradne in da so se spontano razširile iz protesta zaradi namere kralja Leopolda, da se vrne na prestol.

V ZAPADNI NEMCIJI BODO LAHKO NEOVIRANO USTANOVILJALI POLITICNE STRANKE

Bonn, 18. marca. Kakor poroča agencija France Presse, je bila v Peterburgu pri Bonnu seja sveta Zavezniške visoke komisije, na kateri so po obravnavanju ukrepov vojaške varnosti zavezniških vojaških okupacijskih sil sklenili odobriti ustanovitve nemških političnih strank in združenj nepolitičnega značaja brez odobritve okupacijskih sil.

S tem je bil tudi v britanski in francoski okupacijski coni Nemčije razveljavljen sedanji zakon zavezniških okupacijskih uprav o obvezni prijavi za ustanovitve političnih strank in združenj. V ameriški okupacijski coni je bil ta zakon že prej odpravljen.

NOVA FINSKA VLADA

Beograd, 18. marca. Agencija France Presse poroča, da je dr. Heikonen, predsednik finskega parlamenta in šef agrarne stranke, sestavil danes novo finsko vlado. V vlado je stopilo deset predstavnikov agrarne stranke, dva predstavnika liberalne stranke, kakor tudi trije predstavniki stranke švedske narodne manjšine na Finskem. Dr. Heikonen bo poleg predsedstva vlade obdržal tudi listnico za notranje zadeve.

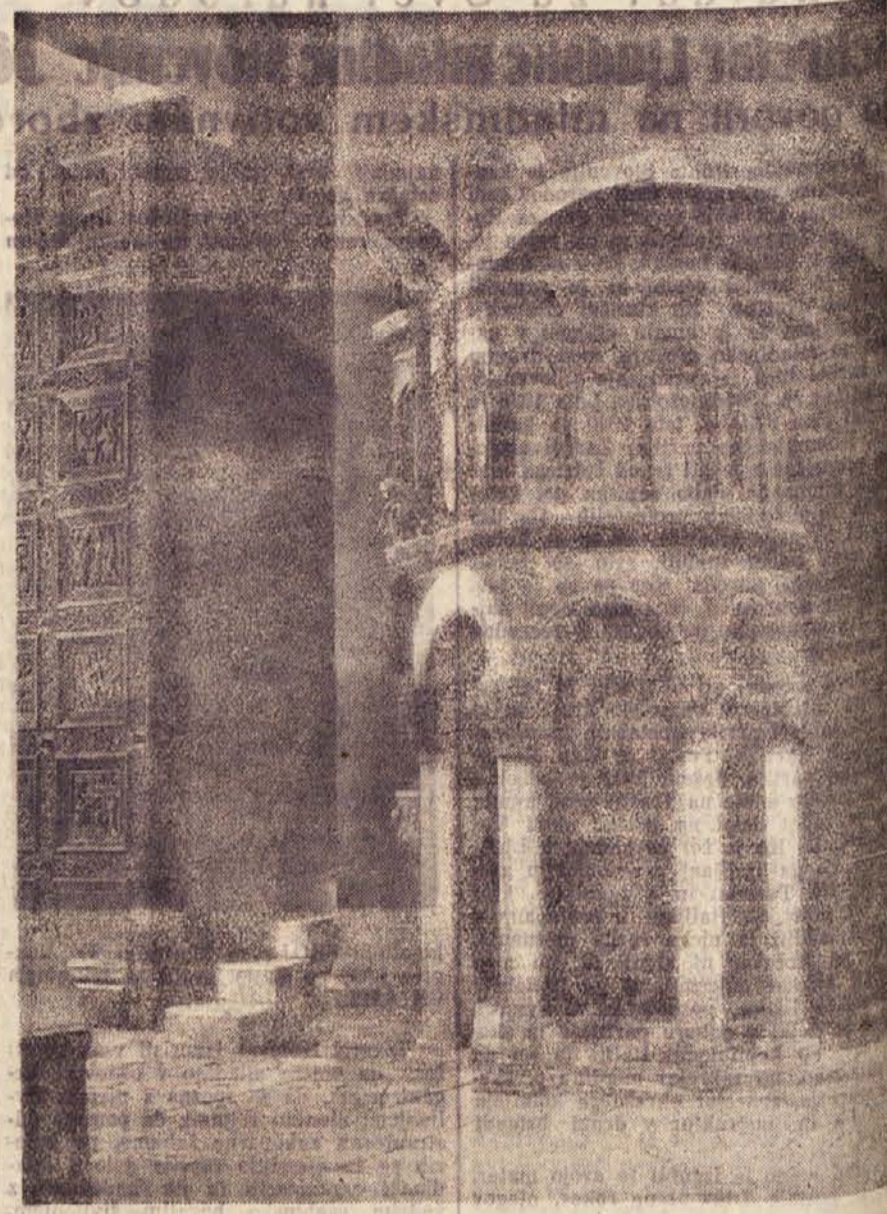
VOLIVNI IZID V GRČIJI

Beograd, 17. marca. Agencija France Presse prinaša uradno sporočilo grškega ministristva za notranje zadeve o dokončni razdelitvi mandatov po splošnih volitvah za parlament. Po tem sporočilu je 250 poslanskih mandatov takole razdeljeno: populisti 61, liberalci 53, nacionalna progresivna unija 45, Papandreouova stranka 35, Demokratična fronta 22, Metaxasova skupina 16, Zervasovi nacionalisti 7, Kanelopoulosova stranka 7, agrarci 3 in Markesini 1.

V ZDA SO ODKRILI ZBIRKO PSALTERJEV

Washington, 18. marca. United Press poroča, da je ameriško zunanje ministristvo sporočilo, da so v ZDA našli zbirko psalterjev, natisnjen samo leto dni po prvi Gutenbergovi bibliji. Ta knjiga je bila natisnjena v Mainz u v barvnem tisku. Poročilo zunanjega ministristva poudarja, da cenijo sedanjo vrednost te knjige na 250.000 dolarjev.

OB RAZSTAVI NAŠE SREDNJEVEŠKE UMETNOSTI V PARIZU

Pred desetimi dnevi je bila, kakor smo že poročali, v Parizu odprta razstava naše srednjeveške umetnosti. Ta razstava je sijajna afirmacija bogate kulturne preteklosti naših narodov, ki je v svetu tako malo znana. Razstava je prirejena v palači Chailhot, ki je ena najlepših in najlepših v Parizu in kjer so nameščeni znameniti pariški muzeji, kakor n. pr. »Muzej mornarice«, »Muzej človeka« (Muzej človeških res in njih umetnosti), Muzej francoskega srednjeveškega stenskega slikarstva itd. Tu je dobila prostore tudi naša razstava, ki zavzema 14 dvoran in ki predstavlja za mnoge francoske in druge umetnostne zgodovinarje pravo senzacijo. Pariški napredni tisk (razen partijskega in molči), je z velikim zanimanjem spremljal že priprave za razstavo in je že pred in tembolj po otvoritvi objavil mnoge članke in povojne ocene omenjene razstave. Tako piše n. pr. Jean Bourret v tedniku »L'Art« (ki ga med drugim ureja tudi Jean Cassou), da je epoha romantizma dala Evropi lažno predstavo o balkanskih narodih, ki da so živeli divje in barbaro življenje, usmerjeno bolj na vojno kot na umetnost. Članek ima naslov »Jugoslavija med vzhodom in zapadom« in s slikami zavzema celo stran lista. Bourret pobija mišljenje o balkanskih narodih in med drugim pravi, da je jugoslovanska umetnost bila vedno globoka umetnost, premišljena in ne primitivno jecljanje, ki je včasih spremljalo druge civilizacije. Avtor poudarja nadalje originalnost te umetnosti in njen realizem. Posebno pozornost vzbujajo bogomilski spomeniki, katerih odlični v mavcu so nameščeni v srednji dvorani. Tudi drugi listi (n. pr. Les nouvelles Litteraires) so že prinesli izbrpne članke. — Naša slika predstavlja priznanco in portal iz katedrale v Splitu (13. stoletje). Portal je monumentalno delo Andrije Bučina iz l. 1214 in predstavlja prizore iz Kristusovega življenja, ki so velike umetniške vrednosti.

Ali se razmere v šoli na Planini res ne dajo urediti?

Pretekli teden je bil v Celju občni zbor okrajne podružnice sindikata prosvetnih delavcev, na katerem je bilo okrog 500 prosvetnih delavcev iz Celja in okolice. Občnemu zboru so prisostvovali tudi: predsednik občinskega LO in član Politburoja CK KPS tov. Janez Hribar, poverjenik za prosveto pri LO tovariš Ostanek, predsednik republiškega odbora prosvetnih delavcev tov. Zorn in drugi.

V obširnih referatih so posamezni člani prikazali svoje delo od ustanovitve okrajne podružnice do danes. Zelo zanimivo je poročala predsednica odbora tov. Glimskova, ki se je dotaknila nekaterih res perečih problemov šolstva v Celju in okolici. Tako je vse začudilo poročilo o nezdravih razmerah, ki že dalj časa vladajo v osnovni šoli na Planini.

Pretekli teden je bil v Celju občni zbor okrajne podružnice sindikata prosvetnih delavcev, na katerem je bilo okrog 500 prosvetnih delavcev iz Celja in okolice. Občnemu zboru so prisostvovali tudi: predsednik občinskega LO in član Politburoja CK KPS tov. Janez Hribar, poverjenik za prosveto pri LO tovariš Ostanek, predsednik republiškega odbora prosvetnih delavcev tov. Zorn in drugi.

Velike pomanjkljivosti so tudi pri preskrbi učiteljstva s kurjavo. Značilno je zlasti to, da dobivajo posamezna upravitelstva nakazana drva v zelo oddaljenih krajih, čeprav bi se to lahko poenostavilo. Tako je učiteljstvo osnovne šole stavilo. Tako je učiteljstvo osnovne šole v Gornji Ponikvi dobilo nakazana drva v St. Pavlu, učiteljstvo iz Ponikve pri Grobelnem pa v Dobju. Razdalja, zlasti zadnjega primera, je tolikšna, da bi bili stroški za dohavo in prevozom pr gotovo večji, kakor pa so vredna drva.

Podobne težave so tudi pri preskrbi učiteljstva s hrano in tekstilom, zlasti v hribovitih predelih. Tako niso v okrajnem magazinu v Petrovčah ljudem izdeljali blaga z izgovorom, da je za učitelje. To je povzročilo, da so ljudje prihajali v šole s točkami ter prosili učitelje, naj jim kupijo blago. V resnici pa je bila za učiteljsko nakazana je majhna količina in še to skoraj najenostavnejšega blaga.

Zanimivo je bilo tudi poročilo tovariša Rebernika o zaposlitvi prosvetnih delavcev. Iz njega je bilo razvidno, da delajo prosvetni delavci v Celju in okolici tudi čez 12 ur dnevno pri šolskem in izvenšolskem delu. Nič manj pomembni nista bili poročili tovarišev Roša in Orla.

Navdušeno so prisotni sprejeli tudi govor tov. Janeza Hribarja, ki se je podrobno dotaknil vseh problemov vzgoje in dela prosvetnih delavcev ter dal na njih vodila, kakšno naj bo delo prosvetnih delavcev, zlasti izven šole. Zatem sta govorila še tovariš Ostanek in tovariš Zorn.

Na zboru so govorili tudi o bližajočih se volitvah ter sklenili, da bodo kolektivno dosegli tudi v bodoče na terenu politikov magali pri pripravah in izvedbi volitev.

Ob zaključku so izvolili nov odbor s tovarišem Ravtarjem na čelu ter sprejeli sklep za svoje nadaljnje delo. Z zborovanja pa so poslali tudi pozdravne pravke Republiškem odboru Zveze prosvetnih delavcev Slovenije, CK KPS in Centralni upravi zveze prosvetnih delavcev Jugoslavije.

Dr. Bratko Kreft

TORGOVLJA — TORGOVLJA

Svetovne agencije so poročale te dni, da je samo v prvih 12 dneh tega leta Sovjetska zveza kupila na Kitajskem za 653.000 dolarjev svinjskih ščetin. Poročale so tudi, da je izvoz svinjskih ščetin iz Kitajske v ZDA v prvih šestih tednih tega leta padel za 38% v primeri z istim razdobjem lanskega leta — in da je nasprotno izvoz ščetin iz Sovjetske zveze v ZDA porasel v istem razdobju za 30krat. Ako upoštevamo, da pridobiva Kitajska 75% svetovne proizvodnje svinjskih ščetin in da so bile te ščetine drugi najvažnejši dolarški vir Kitajske, pojem si lahko nazorno predstavljamo, kako ogromno izgubo na dolarjih pomeni zanjo izvoz ščetin v ZSSR, ki jih kupuje v rubljih in prodaja v — dolarjih.

Kraigher ŠKOLJKA (PRED PREMIERO V DRAMI)

Ko prebiraš Kraigherjevo »Školjka« ali pa jo poslušas z odra danes, ko se vedno lebdiš nad nami in v nas opominja na strahote pretekle vojne, ko premišluješ napora naše revolucije in skrbi za obnovo, ki nikakor ne more pomeniti le gospodarske družbene obnove in presnovne po načelih socializma, ampak mora biti tudi očiščenje in prenovitev intimnega življenja sloveskega individua, ki je bistveni del socialističnega družbenega kolektiva, se ti morda zazdi prvi hip tako tuja, kakor se je pred nekaj leti zdela neki tovariščki tuja Shakespeareova ljubavna tragedija »Romeo in Julija«. Samozavestno je zapisala v nekem našem dnevniku, da se zaradi takšnih stvari sodobna delstva ne bodo ubijala. Stvar pa vendarle ni tako preprosta. Tudi Majakovski je ob Jeseninovi samomoru obsodil njegovo brezupno dejanje, šest let kasneje pa je tudi sam egeel po samokresu in se ustrelil. Nekaj podobnega je s tako imenovanim seksualnim in erotičnim vprašanjem, ki ga v okviru meščanske družbe riše Kraigher v svoji drami »Školjka«. Hladno, zgolj razumsko stališče do najintimnejšega človekovega življenja, ki ga je skušala tovarišica odpraviti z bežno kletvijo, ni daleč od tiste nihilistične teorije, ki je dobila v ruski revoluciji ime »teorija o kozarcu vode«. Ko je Pavšek imenoval Prešernovo ljubavno poezijo za evinjarijo, je pridigal licencirano in svetohlinstvo, čeprav je morda on sam osebno res čisto in asketno živel. Njegov nauk ni bil le omejen do umetnosti, marveč je bil tudi nenaturen in nečloveški. Pavškarija ni le posebnost malomeščanske miselnosti v sklopu fevdalnega ali kapitalističnega družbenega reda, prav tako kakor je segal meščanski, dekadentni moralni nihilizem čez in skozi oktobrsko revolucijo. Lenin je v razgovorih s Klaro Cetkin do dovolj jasno izpričal, ko je med drugim dejal: »Spone meščanskega zakona in zakonskih postav v meščanskih državah zastružujejo zla in spore. To so spono »svete« lastnine. Posvečajo kupljivost, podlost, umazanjo. Konvencionalno hinavstvo častitljive meščanske družbe naredi ostalo. Ljudje iščejo svojo pravico zoper vladajočo zoprnost in nenaturnost. In čustva posameznika se naglo spreminjajo, a la in gon po spremembi v uživanju kaj lahko dobita nebrzdane vajeti v času, ko se rušijo moške države, razbijajo stare oblike oblasti, ko začenja toniti cel družbeni svet.«

Takšen duh veje tudi iz »Školjke«, ki ne riše le propadanja seksualne in zakonske morale v meščanski družbi, marveč sprotno uničevanje eroza, kar ni tragično le za Pepino, marveč v isti meri za Tonina, ki je prišel prepozno do spoznanja, da je zabodil čez mejo in da se mu je Pepina maščevala (če je to le osebno maščevanje in ne tudi posledica trhlosti družbe sploh) na isti način, kot jo je on varal. Že šestnajstletna je spoznala greh, kakor pravi v prvem dejanju, hkrati pa se vprašuje: »... Zakaj je tako na svetu, da greši samo moški brez kazni? Zakaj je ženska pastorka narave? Natura je ustvarila to krivico, res je; a krivica je brezbožna in neusmiljena. Za to krivico zaslužite, da vas ženska sovražijo!« Ko se na koncu tretjega dejanja Pepina opogumi in spregovori resnično o vseh svojih flirtilih, ne razgali le sebe, kajti zanjo gledalci že večinoma vedo, maščuje se predvsem nad moškimi prav s tem, da jih razgali drugega pred drugimi. Sovražstvo ženske, o katerem govori v prvem dejanju, izbruhne v tistem prizoru v vsej ali že v cinizmu, ki požene Tonina v smrt. Toda krivico bi bilo obdolžiti za krivdo Toninovega samomora le Pepino, kajti drug drugemu sta bila za vzrok osebne drame, drug drugemu sta bila usoda. Njuna drama sicer ni zgolj drama dveh različnih značajev, kajti v grešnosti sta si celo eerodna, marveč je hkrati drama ljubezni in zakonov v okviru meščanske družbe. Vendar je takšno sociološko posplošenje krivde in njenega izvora v tistem trenutku nevarno, ko postane mehanično in vnanje. Za umetnost ni takšna mehaničnost nič manj nevarna, kakor za sociologijo, kar je po Engleju najodločnejše opozorilo Lenin v istih razgovorih s Klaro Cetkin, ko eta med drugim razpravljala o erotičnih problemih: »Hvala za takšen marksizem, ki izvaja vse pojave in spremembe v ideološki nadstavbi družbe neposredno in premočrtno iz njene gospodarske osnove. Takó preprosta pa stvar vendarle ni. To je neki Friedrich Englel že davno ugotovil za historični materializem.«

Kljub vsemu avtorjevemu prizadevanju, da oriše propadanje erotične in zakonske morale v okviru meščanske družbe, je skušal vendarle priti tudi do najznačilnejših subjektivnih, osebnih in

na svetu, da greši samo moški brez kazni? Zakaj je ženska pastorka narave? Natura je ustvarila to krivico, res je; a krivica je brezbožna in neusmiljena. Za to krivico zaslužite, da vas ženska sovražijo!« Ko se na koncu tretjega dejanja Pepina opogumi in spregovori resnično o vseh svojih flirtilih, ne razgali le sebe, kajti zanjo gledalci že večinoma vedo, maščuje se predvsem nad moškimi prav s tem, da jih razgali drugega pred drugimi. Sovražstvo ženske, o katerem govori v prvem dejanju, izbruhne v tistem prizoru v vsej ali že v cinizmu, ki požene Tonina v smrt. Toda krivico bi bilo obdolžiti za krivdo Toninovega samomora le Pepino, kajti drug drugemu sta bila za vzrok osebne drame, drug drugemu sta bila usoda. Njuna drama sicer ni zgolj drama dveh različnih značajev, kajti v grešnosti sta si celo eerodna, marveč je hkrati drama ljubezni in zakonov v okviru meščanske družbe. Vendar je takšno sociološko posplošenje krivde in njenega izvora v tistem trenutku nevarno, ko postane mehanično in vnanje. Za umetnost ni takšna mehaničnost nič manj nevarna, kakor za sociologijo, kar je po Engleju najodločnejše opozorilo Lenin v istih razgovorih s Klaro Cetkin, ko eta med drugim razpravljala o erotičnih problemih: »Hvala za takšen marksizem, ki izvaja vse pojave in spremembe v ideološki nadstavbi družbe neposredno in premočrtno iz njene gospodarske osnove. Takó preprosta pa stvar vendarle ni. To je neki Friedrich Englel že davno ugotovil za historični materializem.«

Kljub vsemu avtorjevemu prizadevanju, da oriše propadanje erotične in zakonske morale v okviru meščanske družbe, je skušal vendarle priti tudi do najznačilnejših subjektivnih, osebnih in

splošnih izrazov vsega boja med žensko in moškim, ker bi se sicer njegove osebe sploh ne moglo živeti. Zdej pa žive, se bore med seboj, v samem sebi in za sebe. To velja za Pepino in Tonina kakor tudi za Maska. Gre za iskrenost zoper laž, za čistost zoper plažo v ljubezni. Neposrednost, s katero je pisana »Školjka«, nima doslej primere v slovenski dramatik. Prav zaradi te veristične neposrednosti, ki je ena izmed osnovnih vrlin vsega Kraigherjevega pisateljskega dela, so ga že od njegovih početkih razglasili za naturalista, kar je veljalo pred štiridesetimi leti za psovko, nekega krivičnega slabega prizvoka pa še vedno ni izgubilo. Toda tega ni krivko Kraigherjevo delo. Vzrok temu je, ker še vedno ne znamo ločiti tvornega, zolajevskega, to se pravi klasičnega naturalizma od psevdonaturalizma, kar pa ni nič klavnerneje spričevalo za razumnika, kakor še ne loči psevdoklasiizma od klasiizma, ki je vendarle ustvaril marsikaj lepega in dobrega. Kraigher ni nič manj ali bolj naturalist kot Gerhardt Hauptmann. Oba imata nekaj romantično-simboličnih primesti. Cankar, ki se je strašno zagnal zoper Govekarjevo Krpanovo kobilo, je sprejel »Školjko« tako toplo, kakor morda nobenega drugega dela kakšnega svojega sodobnika. Prav Cankarjeva kritika »Školjke« dokazuje, da Kraigher ni listega kova naturalist, kakor se to rado misli, prva in odločilna priča pa je poleg ostalih Kraigherjevih umetniških del (»Kontrolor Škrobars«, »Mlada ljubezen«, »Umetniška trilogija«, novele itd.) drama sama. Sodobnega gledalca ne seznanja le sociološko-historično in etično o razmerah v bivši vladajoči družbi, marveč posega s svojimi psihološkimi prijemi v jedro človeških erotičnih problemov.

Dr. Bratko Kreft

Ob zaključku Planiškega tedna bo danes veliko tekmovanje na 80 m skakalnici in pa eksh bicijski skoki na 120 m skakalnici

veliko tekmovanje na 80 m skakalnici in pa eksh bicijski skoki na 120 m skakalnici

Planica, 18. marca. — Danes je bil za planiške tekmovalce prost dan, ki je bil namenjen za njih počitek in priprave za jutrišnje tekmovanje na 80metrski skakalnici ter za eksh bicijске skoke na veliki 120metrski skakalnici.

Start na 80metrski skakalnici bo ob 11. uri, na veliki skakalnici pa bo do začeli skakati predvidoma ob 9.45. Eksh bicijски skoki na 120metrski skakalnici bodo tudi popoldne, če bodo snežne razmere ugodne.

Za jutrišnje tekme na 80metrski skakalnici ima startno število 1 Adlešič, sledi mo Langus, tretji je Norvežan Schjelderup, 4. je Groemmer (Avstrija), 5. Doujak (Avstrija), 6. Poldaj itd. Vsega skupaj bo tekmovalo na 80m skakalnici 62 tekmovalcev. Vreme je bilo danes precej južno in oblačno, tako da se je bilo bač, da bo ogrožalo jutrišnje prireditve. Proti večeru pa se je vreme zboljšalo. Nebo je jasno in tudi ozračje se je precej ohladilo.

Za jutrišnje zaključno prireditev v okviru mednarodnega Planiškega tedna se pričakuje rekorden obisk. Za prihod s posebnimi vlaki se je prijavovalo okoli 17.000 gledalcev iz vseh krajev Slovenije, pa tudi iz drugih ljudskih republik. Trsta in Slovenske Koroske, od koder so izletniki že danes prispeli na Bled.

Včeraj popoldne so iz Avstrije prispeli še naslednji avstrijski skakalci: Doujak Otto, prvak Koroske, ki je skočil v Mittendorfu 96 m, Hadwiger Helmut, ki je zastopal Avstrijo na zadnji olimpijadi, in Bernstein Rudolf iz Celovca, ki je skočil v Mittendorfu 92 in 94 metrov.

Omenjeni avstrijski tekmovalci so danes trenirali na 80metrski skakalnici. Doujak je skočil 70 m, Bernsteiner 64 m, Hadwiger pa 66 m. Najlepše je skakal Hadwiger. Poleg njih so skakali tudi nekateri naši skakalci. Na zadnjem študijskem skakanju na 120metrski skakalnici, ki je bila včeraj, je imel most spet naklonski kot 6 stop. V sredo so se namreč skakalci odpravili od mosta, ki je imel naklonski kot 8 stopinj. Po mnenju vodstva norveške reprezentance so normalni naklonski koti mosta velike skakalnice po večini 6, ne pa 8 stopinj. Jutri bo most prirejen po prvotnem naklonskem kotu.

Dopisnik našega lista je zastavil planiškem skakalcu, zmagovalcu nedeljskih tekem dr. Thorleifu Schjelderupu nekaj vprašanj o njegovih mednarodnih nastopih in o njegovem mnenju o Planici in naših skakalcih. Schjelderup je na vprašanje o njegovem sodelovanju na mednarodnih tekmovanjih takole odgovoril: »V Skandinaviji sem sodeloval na skoraj vseh tekmovanjih. Bilo jih je približno okrog 50, če upoštevam tudi tiste na Švedskem, Norveškem in Danskem. Razen tega sem bil v St. Moritzu 1947. leta, v Chamonixu in na Olimpijadi.«

Na vprašanje, kaj pravi o jugoslovanskem smučarskem športu, je dejal tole:

»Imate idealne pogoje za razvoj smučarskega športa, posebno pa še za gradnjo skakalnice. Pri nas na Norveškem imamo na primer vedno veter. Razen tega imamo malo tako sončnih krajev, kakor je Planica. Ravno zaradi tega, ker je v Planici sončno in

ker je razmeroma zelo malo vetra, so tu vse možnosti za gradnjo skakalnice. Mi skakačemo vedno v vetru.«

Na vprašanje, kakšne so po njegovem mnenju perspektive za nadaljnji razvoj Planice, je dejal:

»Kakor sem že dejal, so tu dane vse možnosti, da se Planica razvije v enega največjih športnih centrov, v kolikor to že ni. Vaši skakalci potrebujejo večje število alpskih skakalnic. Svetoval bi tudi, da trenirajo skakalci alpske in klasične discipline, kar se je pokazalo kot zelo dobro. Tek, slalom in smuk dajejo skakalcu zelo veliko.«

»Ali je po vašem mnenju možno zgraditi 150metrsko skakalnico?«

»To je vsekakor možno in bi bilo možno na njej doseči zelo velike ekološke brez nevarnosti za skakalce, vendar pa taka skakalnica ne bi prišla v poštev za tekmovanje v skokih. — S tem mislim državnih in mednarodnih prvenstvih in podobno.«

»Kakšno mnenje imate o naših skakalcih?«

»Poldaj ima izrazit skakalski temperament. On skače z velikim užitek in veseljem. Je skakalec posebne vrste. Klančnik nima tako izrazitega skakalskega temperamenta, pač pa uživa v lepih in elegantnih skokih. — Rogelj je skakalec, ki izredno mnogo obeta. Z vztrajnim treningom bo čez dve ali tri leta postal eden najboljših vaših in mednarodnih tekmovalcev v smučarskih skokih. Finžgar skače z

izrednim elanom. Vidi se, da je rutiniran skakalec na veliki planiški skakalnici.«

HAKONSEN UP, DA SE BO DANES BOLJE PLASIRAL

Hakonsen pričakuje danes boljši plasman. Preteklo nedeljo je bil šestnajsti, kljub temu pa je dobil pri prvem skoku zelo dobro oceno, in sicer povprečno 17,5 točk. Pri drugem skoku je padel in dobil povprečno oceno 6 točk. Hakonsen spada v vrsto najboljših norveških skakalcev. Nekaj podatkov o njegovem smučarskem življenju:

S štirimis leti je dobil prve smuč. S šestimi leti je skočil 8 metrov, z desetim leti 25 m, z dvanajstim leti je tekmoval in skočil 40 m. Njegov najboljši skok na Norveškem je 87 m. Zmagal pa je edino v Kopenhagenu na 35metrski skakalnici. Študira fiziko in matematiko v Oslu.

Hakonsen pravi, da ni skočil s posebnim užitek na veliki skakalnici, uživa pa, ko gleda skakati druge skakalce. Po njegovem mnenju so skoki najboljši na 90metrski skakalnici. Njemu in tovaršem zelo prija naša alpska klima. Kakor italijanski in avstrijski tekmovalci, se je tudi on zelo poveljno izrazil o organizaciji. Med drugimi zanimivostmi je dejal, da je določen za reprezentanco, ki se bo udeležila tekmovanja v Londonu na 30metrski skakalnici 24. marca. Sneg bodo pripeljali z ladjo iz Osla.

Crvena zvezda : Partizan, Odred : Sloga najzanimivejši današnji tekmi

Današnje kolo bo v lestvico I, in H lige prineslo jasnejšo sliko. Srečanje Partizan : Crvena zvezda bo razvrstilo moštva v vrhu tabele in bo vplivalo na končni razpored najboljših v prvem delu prvenstva. Obe moštvi imata enake možnosti za zmago. Hajduk je kljub temu, da nastopi na tujem terenu, favorit v tekmi proti Sarajevu. Dinamo in Naša krila imata več izgledov, kakor njihova nasprotnika Budućnost in Metalac. V Sobotici bo to pot gostovala Lokomotiva, ki bo po dveh porazih gotovo zastavila vse sile, da osvoji obe točki.

V drugi ligi bo najvažnejše srečanje med Odredom in Slogo, ki je v nedeljo visoko porazila reški Kvarner, med tedom pa dunajski Slovan. Slovenski predstavnik igra proti enakovrednemu nasprotniku. Zanimivo bo tudi srečanje na Reki, kjer bo osijski Proleter skušal osvojiti obe točki. V Kruševu igra Napredak in Milicioner, v Zagrebu Metalac in Podrinje, v Kumanovem pa gostuje Vardar.

Danom pa dunajski Slovan. Slovenski predstavnik igra proti enakovrednemu nasprotniku. Zanimivo bo tudi srečanje na Reki, kjer bo osijski Proleter skušal osvojiti obe točki. V Kruševu igra Napredak in Milicioner, v Zagrebu Metalac in Podrinje, v Kumanovem pa gostuje Vardar.

MURSKA SOBOTA : KOROTAN (Kranj) 2:0

Danes je bila odigrana nogometna tekma med Mursko Soboto in Korotanom iz Kranja. Zmagali so Kranjanci z rezultatom 2:0, polna 0:0. Gole za Korotan so dali: Mihalič in Slogan. Sodnik je bil Barlo iz Ljubljane, sodnik je slab.

SKOPLJE — S tekmovanjem v patrolnem teku na 10 km s streljanjem za moške je bilo končano prvo študentsko smučarsko državno prvenstvo. Najboljši čas je v patrolnem teku dosegla zagrebška ekipa s časom 1:01.14. Drugo mesto je zasedla ekipa ljubljanske univerze, nato sledje beograjska, škopljanska in sarajvska ekipa. Na tem prvenstvu je zmagala ekipa ljubljanske univerze.

Krvena zvezda : Partizan, Odred : Sloga najzanimivejši današnji tekmi

Današnje kolo bo v lestvico I, in H lige prineslo jasnejšo sliko. Srečanje Partizan : Crvena zvezda bo razvrstilo moštva v vrhu tabele in bo vplivalo na končni razpored najboljših v prvem delu prvenstva. Obe moštvi imata enake možnosti za zmago. Hajduk je kljub temu, da nastopi na tujem terenu, favorit v tekmi proti Sarajevu. Dinamo in Naša krila imata več izgledov, kakor njihova nasprotnika Budućnost in Metalac. V Sobotici bo to pot gostovala Lokomotiva, ki bo po dveh porazih gotovo zastavila vse sile, da osvoji obe točki.

V drugi ligi bo najvažnejše srečanje med Odredom in Slogo, ki je v nedeljo visoko porazila reški Kvarner, med tedom pa dunajski Slovan. Slovenski predstavnik igra proti enakovrednemu nasprotniku. Zanimivo bo tudi srečanje na Reki, kjer bo osijski Proleter skušal osvojiti obe točki. V Kruševu igra Napredak in Milicioner, v Zagrebu Metalac in Podrinje, v Kumanovem pa gostuje Vardar.

Krvena zvezda : Partizan, Odred : Sloga najzanimivejši današnji tekmi

Današnje kolo bo v lestvico I, in H lige prineslo jasnejšo sliko. Srečanje Partizan : Crvena zvezda bo razvrstilo moštva v vrhu tabele in bo vplivalo na končni razpored najboljših v prvem delu prvenstva. Obe moštvi imata enake možnosti za zmago. Hajduk je kljub temu, da nastopi na tujem terenu, favorit v tekmi proti Sarajevu. Dinamo in Naša krila imata več izgledov, kakor njihova nasprotnika Budućnost in Metalac. V Sobotici bo to pot gostovala Lokomotiva, ki bo po dveh porazih gotovo zastavila vse sile, da osvoji obe točki.

V drugi ligi bo najvažnejše srečanje med Odredom in Slogo, ki je v nedeljo visoko porazila reški Kvarner, med tedom pa dunajski Slovan. Slovenski predstavnik igra proti enakovrednemu nasprotniku. Zanimivo bo tudi srečanje na Reki, kjer bo osijski Proleter skušal osvojiti obe točki. V Kruševu igra Napredak in Milicioner, v Zagrebu Metalac in Podrinje, v Kumanovem pa gostuje Vardar.

Krvena zvezda : Partizan, Odred : Sloga najzanimivejši današnji tekmi

Današnje kolo bo v lestvico I, in H lige prineslo jasnejšo sliko. Srečanje Partizan : Crvena zvezda bo razvrstilo moštva v vrhu tabele in bo vplivalo na končni razpored najboljših v prvem delu prvenstva. Obe moštvi imata enake možnosti za zmago. Hajduk je kljub temu, da nastopi na tujem terenu, favorit v tekmi proti Sarajevu. Dinamo in Naša krila imata več izgledov, kakor njihova nasprotnika Budućnost in Metalac. V Sobotici bo to pot gostovala Lokomotiva, ki bo po dveh porazih gotovo zastavila vse sile, da osvoji obe točki.

V drugi ligi bo najvažnejše srečanje med Odredom in Slogo, ki je v nedeljo visoko porazila reški Kvarner, med tedom pa dunajski Slovan. Slovenski predstavnik igra proti enakovrednemu nasprotniku. Zanimivo bo tudi srečanje na Reki, kjer bo osijski Proleter skušal osvojiti obe točki. V Kruševu igra Napredak in Milicioner, v Zagrebu Metalac in Podrinje, v Kumanovem pa gostuje Vardar.

Krvena zvezda : Partizan, Odred : Sloga najzanimivejši današnji tekmi

Današnje kolo bo v lestvico I, in H lige prineslo jasnejšo sliko. Srečanje Partizan : Crvena zvezda bo razvrstilo moštva v vrhu tabele in bo vplivalo na končni razpored najboljših v prvem delu prvenstva. Obe moštvi imata enake možnosti za zmago. Hajduk je kljub temu, da nastopi na tujem terenu, favorit v tekmi proti Sarajevu. Dinamo in Naša krila imata več izgledov, kakor njihova nasprotnika Budućnost in Metalac. V Sobotici bo to pot gostovala Lokomotiva, ki bo po dveh porazih gotovo zastavila vse sile, da osvoji obe točki.

V drugi ligi bo najvažnejše srečanje med Odredom in Slogo, ki je v nedeljo visoko porazila reški Kvarner, med tedom pa dunajski Slovan. Slovenski predstavnik igra proti enakovrednemu nasprotniku. Zanimivo bo tudi srečanje na Reki, kjer bo osijski Proleter skušal osvojiti obe točki. V Kruševu igra Napredak in Milicioner, v Zagrebu Metalac in Podrinje, v Kumanovem pa gostuje Vardar.

V drugi ligi bo najvažnejše srečanje med Odredom in Slogo, ki je v nedeljo visoko porazila reški Kvarner, med tedom pa dunajski Slovan. Slovenski predstavnik igra proti enakovrednemu nasprotniku. Zanimivo bo tudi srečanje na Reki, kjer bo osijski Proleter skušal osvojiti obe točki. V Kruševu igra Napredak in Milicioner, v Zagrebu Metalac in Podrinje, v Kumanovem pa gostuje Vardar.

OBVESTILA

VOZNI RED TOVORNIH AVTOPROG

Direkcija za promet ljubljanske oblasti objavlja, da obratujejo naslednje redne tovorne avtoproge za prevoz kosovnega blaga:

Slovenija avtopromet (SAP), Ljubljana:

Proga št. 1 Ljubljana-Zagreb: Odhod vsak ponedeljek in četrtek ob 11.30 iz Ljubljane. Odhod iz Zagreba, Boškovičeva ulica 24, vsak torek in petek ob 14. prihod v Ljubljano vsako sredo in soboto.

Proga št. 2 Ljubljana-Reka: Odhod iz Ljubljane vsak ponedeljek in četrtek ob 10. Odhod iz Reke vsak torek in petek ob 11. iz ulice Nikola Tesle 2. Vrne se v Ljubljano isti dan zvečer.

Proga št. 3 Ljubljana-Gorica: Odhod iz Ljubljane ob četrtek ob 10, iz Gorice-Solkana pa ob petek ob 8.

Proga št. 4 Ljubljana-Ravno polje: Odhod iz Ljubljane ob četrtek ob 9, povratek iz Babnega polja ob petek ob 8.

Proga št. 6 Ljubljana-Kočevlje: Odhod iz Ljubljane ob ponedeljekih ob 9, povratek iz Kočevja ob torek ob 13.

Vse proge imajo svoje izhodišče v Ljubljani, Metelkova ulica 4.

Slovenija avtopromet (SAP) Celje:

Proga št. 43 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se računava po tarifi za medkrajevni prevoz kosovnega blaga s cestno-motornimi vozili SAP. Pojasnila glede prevozov daje Slovenija avtopromet, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 43-58 in 37-19. Ter Slovenija avtopromet, Celje, Titov trg, tel. ST. 342. 609

Proga št. 10 Celje-Brezlje-Zagreb: Odhod iz Celja, Titov trg, vsak torek in petek ob 9, odhod iz Zagreba, Boškovičeva ul. 24, vsako sredo in soboto ob 10.

Za prevoz se sprejemajo pošiljke od 5 do 500 kg komad, ki morajo biti dobro ometane in opremljene s nastavilni pošiljalnici in premljenika. Prevozina se plača ob prezevemu blaga in se